

SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

VYÖTTEIDEN VIETÄVÄNÄ

Novita Oy:n vuosikymmenet neulemalliston inspiraationa

TEKIJÄ/T: Mari-Milla Jaakkonen

Vyötteiden vietävänä

NOVITA OY:N VUOSIKYMMENET NEULEMALLISTON INSPIRAATIONA

TEKIJÄ: MARI-MILLA JAAKKONEN

Koulutusala Kulttuuriala	
Koulutusohjelma/Tutkinto-ohjelma Muotoilun koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Mari-Milla Jaakkonen	
Työn nimi Vyötteiden vietävänä – Novita Oy:n vuosikymmenet neulemalliston inspiraationa	
Päiväys	4.5.2017
Sivumäärä/Liitteet	37/2
Ohjaaja(t) Sirpa Ryyänen	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Novita Oy	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyönä tehtiin asiakasyrityksen Novita Oy:n arkistoista kuvallinen koonti yrityksen käyttöön. Työssä perehdyttiin myös siihen, kuinka erilaiset inspiroivat elementit muuttuvat suunnittelu-prosessin vaiheiden kautta neulemallistoksi.</p> <p>Novita Oy viettää vuonna 2018 90-vuotisjuhlaansa. Koonnissa kerättiin yhteen kuvallista materiaalia yrityksen toimintavuosien ajalta ja syntynyt paketti edustaa yhtä tapaa/muotoa, jolla yritys voi hyödyntää erilaista visuaalista aineistoa juhluvuonna. Syntyneitä pakettia esitellään tässä raportissa muutamilla esimerkeillä.</p> <p>Tässä raportissa esitellään myös koko prosessin kulkua arkistojen kartoittamisesta inspiraatiovaiheeseen ja siitä aina malliston suunnitteluun. Työssä hyödynnettiin koulutuksen aikana opittuja malliston suunnitteluun liittyviä tekniikoita sekä esiteltiin suunnittelun vaiheita alan lähdekirjallisuutta apuna käyttäen.</p> <p>Mallistossa pääpainona oli paitsi inspiroituminen yrityksen historiasta, myös yrityksen ykköstuotteen, Novita-langan juhlistaminen. Mallistosta tehtiin taso- ja esityskuvat sekä alustavat tuotekortit. Mallisto oli ehdotelma, jota yritys voisi halutessaan hyödyntää ja siitä saatu palaute oli tämän työn tekijälle erittäin hyödyllistä suunnittelutaitojen kehittymisen kannalta.</p>	
Avainsanat Neule, neulemallisto, Novita Oy, inspiraatio, malliston suunnittelu	

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author(s) Mari-Milla Jaakkonen			
Title of Thesis Vyötteiden vietävänä – Decades of Novita Oy as knitwear collection inspiration			
Date	4.5.2017	Pages/Appendices	37/2
Supervisor(s) Sirpa Ryyänen			
Client Organisation /Partners Novita Oy			
<p>Abstract</p> <p>The aim of the thesis was to make a visual gathering of different visual materials found from the client organisation Novita Oy's archives and also to demonstrate how different kinds of inspiring elements turn into knitwear collection through the steps of a design process.</p> <p>Novita celebrates its 90th birthday in the year of 2018 and would like to show its long history as a family company. Visual gathering showcases one form how the company can utilize material found from the archives in the year of celebration. In this report there are a few examples of that form.</p> <p>This report also shows the whole journey from studying the archives through the inspiration phase all the way to the collection design. The student was able to show what she had learnt during the school about the design process and to use different source books showcasing the techniques of designing a collection.</p> <p>The main element of the collection was to celebrate Novita Yarns alongside drawing inspiration from the company's past. Flat and fashion drawings were made to present the collection. The point of the collection was to be a proposition that the company could use if it wanted to, and the received feedback was very useful for the student in developing her skills as a designer.</p>			
<p>Keywords Knit, knitwear, Novita Oy, inspiration, knitwear collection, design</p>			

SISÄLTÖ

1. JOHDANTO	6
2. NOVITA OY:N ESITTELY.....	7
3. NOVITAN ARKISTOIHIN TUSTUMINEN.....	8
3.1 AINEISTON LAJITTELUA OHJAAVAT TEKIJÄT.....	8
3.2 SUKAT MUTTURALTA - AINEISTON LAJITTELU.....	9
3.3 KOONTI NOVITAN ARKISTOJEN AARTEISTA.....	13
4. VYÖTTEIDEN VIETÄVÄNÄ - ESITTELYSTÄ INSPIRAATIOKSI.....	14
4.1 SUUNNITTELUN APUVÄLINEET JA TEKNIIKAT.....	15
4.1.1 SKETCHBOOK.....	16
4.1.2 MOOD-, STORY- JA CONCEPTBOARD.....	17
4.1.3 KOHDERYHMÄTAULU.....	19
4.1.4 MUOTOILUKOKEILUT.....	20
4.2 MALLISTON HAHMOTTUMINEN.....	21
4.2.1 LANGAT.....	22
4.2.2 LUONNOSTELUA LANGALLA – KOKEILUTILKUT.....	23
5. MALLISTO.....	24
5.1. TAITURI, LAITURI JA TAIKURI - MALLISTOON VALITUT PINNAT.....	24
5.2. MALLIT.....	25
5.2.1. TASOKUVAT JA TUOTEKORTIT.....	26
5.2.2. MALLISTOLAKANA.....	27
5.2.3. LANGAT TANSSIMAAN – ESITYSKUVAT.....	28
6. VYYHDIT SYKKYRÄLTÄ - POHDINTA JA PALAUTE.....	29
LÄHTEET.....	31
LIITE 1 MALLISTON TASOKUVAT.....	34
LIITE 2 MALLISTON ESITYSKUVAT.....	35

1. JOHDANTO

Novita Oy juhlii ensi vuonna 90-vuotista taivaltaan suomalaisena lankavalmistajana. Tutkin työssäni 1928 vuonna perustetun perheyriyksen historiaa visuaalisesta näkökulmasta ja tutustuin heidän arkistoihinsa sekä menneiden vuosikymmenten neulemuotiin. Löytyvästä materiaalista kokosin inspiroivan paketin, jota käytin malliston suunnittelun pohjana. Prosessissa valmistui siis visuaaliseen aineistoon painottuva koonti yrityksen historiasta sekä vaiheittainen esitys siitä, kuinka koonti muuttuu malliston inspiraatioksi ja sitä kautta tuotteiksi. Prosessin kuvaus tallentui opinnäytetyön raporttiin.

Aiheen valintaan vaikutti se, että opintojeni aikana kiinnostuin yhä enemmän neuleista, ja neljäntenä vuonna päätin haluavani liittää opinnäytetyöni niihin. Olen myös koko opiskelun ajan toivonut aiheen olevan jotenkin kytköksissä alalla toimivaan yritykseen. Aiheen sain Novitalta, kun suorittamani työharjoittelun lopuksi tiedustelin mahdollisuutta tehdä opinnäytetyö yhteistyössä heidän kanssaan.

Myös toinen itseä kiinnostava vaatetusmuotoilun osa-alue eli puvustus yhdistyi opinnäytetyöhöni perehtyessäni menneiden vuosikymmenten pukeutumiseen neuleiden osalta. Tarkoituksena ei ollut kuitenkaan tuottaa puvustuksellista lopputulosta, vaan yhdistellä kiinnostavia elementtejä ja inspiroitua lankavalmistajan historiasta. Suunnittelun lopputuloksena on nykyasiakkaan silmää miellyttävä mallisto sekä visuaalinen koonti historian herkuista paitsi itseni, myös yrityksen käyttöön. Koonnissa pääpaino on kuvallisessa materiaalissa, enkä pyrkinyt esittelemään historiaa seikkaperäisesti vaan ennemminkin poimimaan arkistoista houkuttelevan kokonaisuuden muodostavia malleja ja teemoja. Mallistoni ja kootun paketin kohdensin naisten vaatetukseen.

Opintojen aikana olen oppinut käyttämään erinäisiä tietokoneohjelmia ihan alkeista ja oli mukava päästä esittelemään myös sitä osaamista paketin koonnin valmistuksessa. Esittelen työssäni myös malliston suunnittelussa apuna käytettäviä menetelmiä sekä suunnittelutyön vaiheita. Työssäni siis yhdistyy koulun aikana oppimieni taitojen esittely ja hyödyntäminen sekä osaamisen syventäminen entisestään itseä kiinnostavien aiheiden parissa.

KUVA 1. Novitan neulemalli- ja verkkoartikkelikuvia (Novita, 2015, 2016, 2017)

2. NOVITA OY:N ESITTELY

Novita Oy on pohjoismaiden suurin lankavalmistaja. Perheyriksen toimitusjohtajana toimii Daniela Yrjö-Koskinen, ja sisarukset Ernst Gylfe ja Patricia Gylfe toimivat Novitan hallituksessa. Heidän isoisoisänsä perusti yrityksen vuonna 1928. Yritys aloitti toimintansa nimellä Helsingin Villakehräämö Oy ja se kehräsi kampalankaa silloisessa merikaapelihallissa vuoteen 1935, jolloin yritys osti oman tontin tehtaalleen Helsingin Lauttasaaresta. Vuonna 1974 Tehdas muutti Koriolla, Kouvolaan, jossa tehdas toimii yhä tänä päivänä. Koriolla tuotetaan 10 miljoonaa kerää lankaa vuodessa. Tehtaassa pyritään panostamaan uusiutuvaan energiaan sekä energiatehokkuuteen: Tehtaan käyttämä energia on tuulivoimalla tuotettua Eko-energiaa ja värjäysprosessissa syntyvä lämpö otetaan talteen ja käytetään uudelleen uusien värjäyserien tarvitseman veden esilämmitykseen. Koriolla tuotetuilla Novitan langoilla on Suomalaisen Työn Liiton myöntämä Avainlippu-merkki. Monet yrityksen tuotemerkeistä ovat myös todellisia klassikoita. Yli 50-vuotias Nalle sekä 45-vuotias 7 Veljestä ovat varmasti tuttuja lähes jokaiselle suomalaiselle käsityöharrastajalle. Klassikoiden lisäksi osa Novitan valikoimissa on myös muutamia sesonkikohtaisia erikoislankoja, jotka ostetaan pitkäaikaisilta yhteistyökumppaneilta Turkista. Näissä langoissa on pienempi tuotantoerä sekä ominaisuuksia, jotka eivät sovellu tuotettavaksi Novitan villasekoitelankoihin erikoistuneella konekannalla. Kaikki Novitan langat laatuutestataan Koriolla. (Novita 2017)

Lankojen lisäksi iso osa yritystä ovat innostavat neulemallit sekä -ohjeet. Novitaknits.com-verkkopalvelussa löytyy yli 1200 ilmaista suomenkielistä neuleohjetta sekä satoja ohjeita englanniksi sekä ruotsiksi. Novita-neulelehdessä julkaistaan vuosittain lähes 200 erilaista neulemallia tarjoamaan ideoita ja inspiraatiota. Yritys pysyy mukana ajan muutoksissa ja sen vahvuus asiakkaiden kuuntelemisessa: Novita hyödyntää sosiaalista mediaa markkinoinnissaan ja on näin lähellä kuluttajiaan muun muassa inspiroimalla Pinterstissä, Instagramissa sekä Facebookin välityksellä. Suomessa on vahva neulomisen kulttuuri ja tänä päivänä liki 90-vuotias perheyriks voi hyvin. Novitaknits.com -verkkosivuilla yritystä neljännessä polvessa johtava Daniela Yrjö-Koskinen kertoo nyt toteuttavansa unelmaansa viedä yritystä entistä vahvemmin kansainvälisille markkinoille. (Novita 2017)

3. NOVITAN ARKISTOIHIIN TUTUSTUMINEN

Ensimmäisen kerran kävin tutustumassa Novitan arkistoihin helmikuussa 2017. Materiaali koostui lehdistä, kirjoista sekä sekalaisista kansioista sisältäen lehtileikkeitä ja kuvia vuosien varrelta. Materiaali sijoittui ajallisesti laajalle aikavälille. Omaa työtäni ajatellen hajanaisuus ei haitannut, sillä tarkkaa historiikkaa en ollut lähdössä tekemään. Tutustuin löytyvään aineistoon ja poimin sieltä kiinnostavia elementtejä. Elementtien valinnassa päällimmäisenä mielessäni pyrin pitämään mainosarvon ja viehättävyyden lopullista käyttöä ajatellen. Myös se, kuinka hyvin aikaansa mallit ja kuvat heijastivat, painoi valinnoissa.

Millaiseen muotoon kuvat lopulta yhdistelin, oli vielä tässä vaiheessa auki. En myöskään rajannut työtäni tiettyihin vuosikymmeniin heti alkuun, vaan halusin ensin nähdä, mitä kaikkea löytäisin ja edetä työssäni sen mukaan. Toimeksiannon yhteydessä sitä ideoidessaan Novitan Brändipäällikkö ja Novita-lehden päätoimittaja Erika Appelström ehdotti näkökulmaksi vertailevan tyylistä otetta: ”Mikä on muuttunut ja mikä säilynyt”. Myös aikajanatyypinen ajatus yrityksen alkuajoista tähän päivään ja pieni kurkistus mahdolliseen tulevaan oli yksi alkuperäisistä ideoista esittelyn rungoksi.

Nykyistä Novita neulelehteä Novita Oy on julkaissut sellaisenaan vuodesta 2004. Arkistoista löytyi paljon Novita Klubi -lehteä, Rondo- ja Stella -lehteä sekä erilaisia Helsingin Villakehräämön mallilehtiä 80 – 90-luvuilta. Kattavasti edustettuna oli erityisesti julkaissut 80-luvulta aina nykypäivään. Vanhempaa kuvamateriaalia sain Neovius Oy Ab:n julkaisemasta Virkkaus- ja neuletyöt lehdestä. Nykyään Neovius on kuuluu Novitalle tämän ostettua Neoviuksen vuonna 1973. Arkistoissa oli myös muuta suunnittelullista materiaalia esityskuvista irrallisiin valokuviin. Vaikka tutkailin aineistoa varsin avoimin mielin, rajasin kuitenkin mahdolliset valittavat kohteet naisten vaatetukseen sekä Novitan (sekä myös Neoviuksen) lankoihin. Pidin silmät auki myös muunlaisen innostavan materiaalin varalta, sillä malliston suunnittelussa inspiraatio voi syntyä mistä vain. Arkistoista löytyikin esimerkiksi vanhoja vyötteitä sekä lankanäytteitä. Sain luvan hyödyntää myös niitä koontia tehdessäni. Dokumentoin aineistoa valokuvaamalla sekä skannaamalla. Kuvien lomaan sijoittuvat tekstitärpit poimin Novitan omista materiaaleista.

3.1 AINEISTON LAJITTELUA OHJAAVAT TEKIJÄT

Ennen kuin lähdin kartoittamaan arkistoja, halusin saada apuvälineitä, joiden avulla saisin arkistoista mahdollisimman paljon irti. Luin laadullisen analyysin sekä parin sen menetelmän määritelmiä. Laadullinen analyysi on tutkimustapa, jossa tutkittavaa kohdetta pyritään ymmärtämään kokonaisvaltaisesti perehtymällä esimerkiksi sen laatuun, merkityksiin ja taustaan. (Lähdesmäki, Hurme, Koskimaa, Mikkola ja Himberg 2015.)

Vaikka nyt en aineistooni aikeissa ollutkaan kohdistaa mitään syväluotaavaa analyysia, on esimerkiksi hyödyllistä liittää kuvat aikaansa ja pohtia, mikä niistä juuri tekee hyvän esimerkin aikakautensa edustajiksi pakettiin. En alkanut perehtymään analyysin oikeaoppiseen, tieteelliseen tekemiseen, sillä sellaiseen en opinnäytetyössäni ollut tähtäämässä eikä se tuntunut siksi tarkoituksenmukaiselta. Halusin kuitenkin valintojen taustalle ohjaamaan jonkinlaisen ajatuksen, tavan tutkailla käsillä olevaa aineistoa. Näiden menetelmien päälinjat jäivät takaraivoon vaikuttamaan ja helpottivat tehtyjen päätösten ja valintojen perustelua.

Fenomenologinen analyysi perustuu kohdetta tutkittaessa syntyvien havaintojen ja kokemusten kautta saadun tiedon pohdintaan ja tutkiskeluun. Tätä menetelmää hyödyntäessä olisi hyvä pitää mieli avoimena ja lähestyä aihetta ilman valmiita odotuksia ja keskittyä vain uusiin aineistosta saataviin havaintoihin. Fenomenologisen analyysin avulla itselle tutusta aiheesta saattaa saada irti uudenlaista materiaalia, kun pääsee eroon ensin omista ennako-odotuksistaan. (Lähdesmäki, Hurme, Koskimaa, Mikkola ja Himberg 2015.)

Vaikka koonnilleni on hyödyllistä tutkia kuvien muotia aikakausien peilinä, erityisesti inspiraatio-osuuden kannalta on myös hedelmällistä irrottaa ne ajastaan täysin ja katsella malleja vain malleina tai kuvia vain kuvina. On myös hyvä pohtia, miksi mikäkin kuva herättää huomioni: Onko niissä jotain elementtejä, jotka inspiroivat ja miksi. Näin saatua tietoa voin hyödyntää koontia tehdessäni, sekä myös malliston ideoinnissa.

Tyypittely-menetelmän avulla aineistosta poimitaan ja tiivistetään toistuvia ominaisuuksia ja merkityksiä. (Lähdesmäki, Hurme, Koskimaa, Mikkola ja Himberg 2015). Teemoittelun avulla aineistosta muodostetaan isompia, keskeisiä aihepiirejä, teemoja. Menetelmää hyödynnettäessä teemojen muodostuttua niitä aletaan tarkastella yksityiskohtaisemmin. (Lähdesmäki, Hurme, Koskimaa, Mikkola ja Himberg 2015.)

Omalle työlle oli hyödyksi jakaa kuvia erityyppisiin luokkiin. Yhdistävien elementtien ja keskeisten aihepiirien löydyttyä aloin muodostamaan uusia kokonaisuuksia esimerkiksi eri aikakauden tai tekniikan pohjalta pakettia varten.

3.2. SUKAT MUTTURALTA - AINEISTON LAJITTELU

Koen, että laadullisen tutkimuksen menetelmien määritelmien ohjaamana aineiston vähän syvällisemmän pohdinnan ansioista kuivien ja muiden elementtien karsiminen ja valikointi helpottui. Toki olisin voinut valita kuvat aivan mututuntumalla ja saada silti aikaan kauniin lopputuloksen. Myös jäsentely oli sujuvampaa ja sain tutkiskelun myötä uusia ideoita. Valinnat on myös hyvä pystyä perustelemaan, koska tarkoituksenani ei ole koota vain itseä kiinnostavaa inspiraatiota. Kokonaisuudesta tulee perustelujen myötä harkitumpi ja on myös hyvä näyttää, että olen miettinyt ja työstänyt aihetta kunnolla.

Erityisesti fenomenologisen analyysin pääpiirteiden määritelmä osoittautui todella hyödylliseksi. Kun jokin kuva kiinnitti huomioni, pysähdyin miettimään, miksi se niin tekee. Mistä syystä se kiinnitti huomioni, voisiko kuva/malli kiinnostaa myös muita näistä syistä? Syistä sain myös potentiaalisia kuvien jaottelukategorioita koontia varten, osviittaa ja alustavia ideoita inspiraatio-osuuteen sekä myös lisäkäsitystä siitä, mikä itseä kiinnostaa ja ohjaa suunnittelijana. Mietin alkuun, kuinka analyysin luonteeseen kuuluva ennakkoluulottomuus luonnistuisi, kun olen opintojen aikana jonkin verran pukuhistoriaa lukenut ja ylipäätään ollut jo pitkään niin kiinnostunut aiheesta. Loppujen lopuksi sain kuitenkin huomata, että ennako-odotuksien unohtaminen kävi verraten helposti. Iso osa materiaalista kun osoittautui lopulta itselle tuntemattommaksi. Vaikka pukeutumisen historiaan olenkin perehtynyt, on neuleiden osuus niistä opinnoista jäänyt marginaaliin.

Välillä pyrin myös tietoisesti vain katselemaan kuvia puhtaasti visuaalisesta näkykulmasta ja unohtamaan vaatimukset vaatteiden mallien suhteen. Saatoin myös valita vain ison nipun aikakautensa malliesimerkkejä ja myöhemmin alkaa purkaa niitä erilaisiin kokonaisuuksiin tyypittelyn ja teemoittelun avulla.

MUUTAMIA ESIMERKKEJÄ SYNTYNEISTÄ KATEGORIOISTA

KUVA 2: 80-luku taittuu 90-luvulle (Helsingin Villakehräämö Oy 1988,1990)

Kokosin eri vuosikymmenten malleja yhteen. Näissä yhdistelmissä ajalle tyypillisen estetiikan näkee selvästi mallien ja itse kuvien samankaltaisuuden, sekä toistuvien elementtien avulla. Kuvat kuitenkin niin samankaltaisia, että kokonaisuus jää herkästi latteaksi ja sujuva linkittyminen muihin koonnin osa-alueisiin voi olla vaikeaa. Kun kuvat valitsee huolella ja tauluihin saa tarpeeksi vaihtelua, on lopputulos kuitenkin harmoninen ja soveltuu parhaiten hyödynnettäväksi aikajanatyypisessä esittelyssä.

Tässä oma opintojen aikana kertynyt taustatietoni pääsi vaikuttamaan valintoihin hyvin paljon. Saatoin valita kuvia siksi, että ne olivat oikeita tyyppiesimerkkejä aikansa muodista ja ihanteista tai niissä näkyivät vaikutteina kunakin aikana vaikuttavat ilmiöt, oli kyseessä sitten hulvattomat muodin virtaukset tai vakavammat vaikuttimet kuten sota ja säännöstely. Jämälankapuseroiden taidokkuutta arvostaa ihan eri tavalla, kun tajuaa, että saatavilla olevilla materiaaleilla ei totisesti juhlittu. Toisaalta oli mukava poimia esiin myös yllätyksiä: todella ajattomat mallit, joita oli miltei mahdoton ajoittaa tai jotka voisivat nykyäänkin olla tyyllitietoisien vaatekaapissa. Katsojan voi saada hihkumaan mallien silkasta nostalgiaa tai vastaavasti äimistelemään, kuinka se muoti kiertääkin takaisin tai toteamaan, että todellinen tyylikkyys ei katoa koskaan.

KUVA 3: Uimapukumuotia suoraan puikoilta (Neovius 1933,1935, 1938)

Saatoin kasata tauluja myös erilaisista vaatekappaleista. Tein esimerkiksi hatuista tai uimapuvuista koostuvia kollaaseja, joko tietyltä vuosikymmeneltä tai niitä sekoittaen. Yhdistelmistä sai veikeitä ja syntyneitä kokonaisuuksia helppo ajatella irrotettavaksi omiksi nostoikseen. On myös mielenkiintoista, kun voi esitellä vaatekappaleita, joita tänä päivänä ei valmisteta itse, jos ollenkaan, kuten päällystettyjä kenkiä, neulottuja alusasuja sekä kylpyviitoja, ynnä muita nykyajassa tuntemattomampia luomuksia.

Tässäkin hyvin paljon valintoja ohjasivat omat reaktiot. Jos jokin kuva tai malli herätti ihmetystä, hilpeyttä tai muuten vain kiinnitti huomion niin, että sitä jäi tutkailemaan pidemmäksi aikaa, päättyi se mitä luultavimmin valittujen sarjaan, sillä juuri tämä pysäyttävyyys on sähköisen median kanavissa todella iso valtti.

Joissain kollaaseissa kasasin yhteen malleja, joissa oli samankaltaisia yksityiskohtia tai käytetty tiettyjä tekniikoita. Näitä malleja saattoivat yhdistää esimerkiksi jämälankaraidat, erilaisten neulepintojen sekoittelu, virkatut pitsit tai simpellit silmukat, rusetit, raidat, hienot hihat tai vaikkapa kekseliäät leikkaukset. Kuvissa riittää mukavasti vaihtelua, jotta kokonaisuus säilyy mielenkiintoisena, mutta yhdistävä tekijä piti ryhmän kasassa eikä lopputulos näyttänyt vain sillisalaatilta irrallisia kuvia. Erilaisista yksityiskohdista oli helppo saada inspiraatioita seuraavaan vaiheeseen, eli malliston työstämiseen. Myös näiden kohdalla oli hyvä pohtia, että kiinnostaako kuva vain siksi, että olen jo perehtynyt aiheeseen ja olen kiinnostunut vaikkapa mielenkiintoisista hihoista aivan eri tavalla kuin joku toisenlaiseen aiheeseen orientoitunut. Tällaisen epäilyksen iskiessä muistutin kuitenkin itselleni, että Novitan asiakaskuntakin koostuu käsityöharrastajista ja hekin katselevat tuotteita samasta, toteutuksesta kiinnostuneen näkökulmasta.

KUVA 4: Pitsit rivissä (Novita 2015, Neovius 1934,1966, Helsingin Villakehräämö)

Jotta paketissa olisi kuitenkin monenlaisessa tarkoituksessa hyödynnettävää materiaalia ja mahdollisesti muitakin kuin käsityöihmisiä kiehtovia kuvia, halusin valita myös aivan puhtaasti kauniita, mainosmaisia otoksia. Siksi syntyi kategoria, johon valikoin valloittavia valokuvia. Jossain kohtaa tyystin eri vuosikymmenten valokuvissa oli niin paljon samaa tai yhteensopivia elementtejä, että ne heti ensisilmäyksellä tuntuivat kuuluvan yhteen. Joskus myös kaunis tai hauska kuva saattaa olla itse mallia kiinnostavampi ja siksi päätyä mukaan. Tämä toimii myös toisin päin, eli joskus upea malli saattaa jäädä valitsematta, kun valokuvaa on mahdoton liittää mihinkään kokonaisuuteen eikä se toimi yksinäänkään. Myös ajan hampaan aiheuttama huono kunto saattoi johtaa tällaiseen lopputulemaan jonkin kuvan kohdalla.

Kuvissa yhdistäviä elementtejä saattoivat olla esimerkiksi ilmeet, katseen suunnat, rekvisiitta, poseeraus. Koska koonnissa yksi arvo oli myös mainosarvo, tein paljon erilaisia yhdistelmiä kuvista, joissa oli sama tunnelma. Saatoin valita jokusen kuvan myös ihan vain siksi, että Novitan historiaan harjoittelun aikana hieman perehtyneenä ajattelin niiden sopivan kuvituskuviksi joihinkin yrityksen vaiheisiin. Valitsin mukaan myös muutamia Novitan lehtimainoksia. Mainoksissa on usein paitsi hyvä kuva, myös hauskat tekstit. Niitä sain yhdisteltyä muutamiiin kollaaseihin.

3.3KOONTI NOVITAN ARKISTOJEN AARTEISTA

Koonnissa tärkeää oli huomioida sen käytettävyys sähköisissä kanavissa. Siksi pidin mielessä muun muassa Novitaknits.com-verkkosivustoilla käytettävät kuvamuodot. Päädyin tekemään yhdistelmiä kuvista bannereiden muotoon, sekä muunlaisiin pienehköihin, napakoihin muodostelmiin. Nämä muodostelmat yhdessä kokosin laajempaan pakettiin. Nämä muodostelmat voivat koostua edellisessä luvussa esiteltyjen syntyneiden kategorioiden mukaisesti vaikkapa tietyistä vaatekappaleista, esim. hatuista, esitellä tiettyä tekniikkaa esim. virkkausta, pyöriä jonkun yhdistävän tekijän ympärillä, kuten rusettien tai rantafiiliksen tai sitten koota jonkun vuosikymmenen tunnelmaa. Tein myös irrallisia yrityksen vaiheiden esittelyjä hieman erilaisilla asetteluilla, kuvien toimiessa ennemminkin kuvituksellisina elementteinä kuin lisäinformaationa tekstile. Koska kymmenen vuotta sitten 80-vuotisjuhlan kunniaksi valmistettu lehti hyödynsi jo aikajanaa esittelystä, halusin tehdä jotain erityyppistä, mikäli mahdollista. Myös kertynyt aineisto salli hyvinkin erilaiset yhdistelmät. Yritys pyrkii myös hyödyntämään sähköisiä kanavia markkinoinnissaan ja siksi oli järkevämpää keskittyä tuottamaan sisältöä, joka soveltuisi käytettäväksi niissä. Maailma on myös muuttunut 10 vuodessa siihen suuntaan, että kuvapainotteinen materiaali kiinnittää huomion ja sen voi antaa puhua puolestaan ja teksti olisi hyvä vetää minimiin.

LEHTILEIKEMÄISYYDEN VEIKEYS - VALITTU MUOTO

Hylkäsin klassisemmat, siistimmät esillepanotyylit muutaman kokeilun jälkeen. Tällä tarkoitan sitä, että osa kuvista olisi syväty ja selkeästi eri kokoisia tuoden kuvaan jännitettä. Monesti sellainen layout toimii valitsemaani paremmin, kun sivulla on jokin selkeä kohta, mihin katse kiinnittyy. Valitsemassani muodossa kun kuvat ovat lähestulkoon samankokoisia ja kokonaisuuden luulisi näin ollen olevan puuromainen. Vastoin kaikkea järkeä, näin sain kokonaisuuksista kuitenkin paitsi harkituimman ja levollisemman, myös mielenkiintoisimman näköisiä. Monien testailujen kautta jälkeen päädyin koostamaan kuvat kahdenlaisiin yhdistelmiin: bannerimalliseksi filminauhaa muistuttavaksi linjaksi sekä hieman korkeampiin kollaaseihin. Kummasakin annoin reilusti näkyä lehtileikemäisyyden ja yritin hyödyntää sitä ennemminkin kuin häivyttää.

Noita kahta muotoa hyödyntämällä sain aikaan yhteensopivan kokonaisuuden, mutta myös yksinään ja irrotettuina toimivia osasia. Yritys voi käyttää filminauhamaista osiota esimerkiksi verkkosivujensa bannereissa sekä katkottuna muissa kuvamuodoissa. Isompia sivuja on mahdollista laittaa esimerkiksi esittelydiojen taustalle. Niihin kaikkiin on myös helppo lisätä tekstiä.

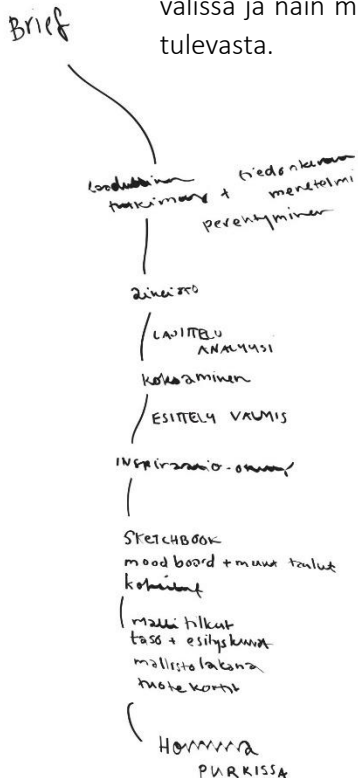
Annoin vuosikymmenten mennä iloisesti sekaisin, jotta sain yhdistelmistä hauskan ja dynaamisen näköisiä. Myös alun perin toimeksiantajan idea vertailevasta otteesta näkyy useissa eri ajoilta olevien kuvien rinnastuksissa. Yhdistelin joukkoon myös yrityksen aivan uusia kuvia. Toki myös muutamalta vuosikymmeneltä kokosin aivan oman kautensa malleja esittelevän sivun.

Loppujen lopuksi kuvista suurin osa on valikoitunut 1930- ja -40-luvuilta. Tämä johtuu osin siitä, että noilta kymmeniltä aineistoa oli tarjolla hyvin paljon, mutta myös siitä, että niiden aikojen mallit ja kuvat inspiroivat itseä sekä uskon niillä olevan viehättävyysarvoa myös muiden silmissä. Kuvat ovat puhtaasti kauniita ja mallit täynnä yksityiskohtia, joista inspiroitua tai joiden elementtejä hyödyntää. Ne myös näyttävät reilusti kaukaisilta vintagetunnelmineen, jotta katsojalle korostuu se, kuinka pitkän aikaa yritys onkaan ollut jo toiminnassa. Jotta lopputulos ei jäisi kuitenkaan yksitoikkoiseksi, pyrin ujuttamaan mukaan myös muiden vuosikymmenten neulemuotia ja rinnastamaan niitä myös siten, että muodin muuttuminen välittyisi katsojalle.

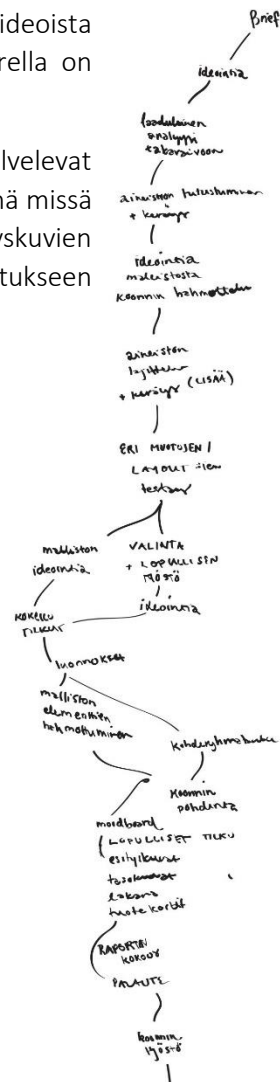
4 VYÖTTEIDEN VIETÄVÄNÄ - ESITTELYSTÄ INSPIRAATIOKSI

Kun yrityksen historian poimintoista koostuva paketti oli kasassa, aloin muuttaa sitä malliston inspiraatioksi. Käytännössä prosessi ei kulkenut aivan näin suoraviivaisesti, vaan olin toki jo heti alkuvaiheessa inspiroitunut jostakin kuvasta, aiheesta, pinnasta tai mistä milloinkin. Vaikka olinkin jo viikkoja aiemmin piirtänyt joitain luonnoksia ja jopa muodostanut mielessäni mahdollisia malliston teemoja, halusin vielä tarkastella pohjamateriaalia malliston suunnittelun "apuvälineiden" avulla. Ajattelin, että näin mahdollisesti saisin jalostettua ajatuksiani ja myös aivan uusia ideoita, kun pääsisin irti ensimmäisistä päähänpintymistä joista ei olisi kantaviksi ideoiksi. On myös hyvä näiden vaiheiden kautta näyttää, kuinka mallistoni kehittyi alkuideoista valmiiksi kokonaisuudeksi. Näin myös asiakas pääsee näkemään, mitä prosessin varrella on tapahtunut.

Tässä osuudessa arkiston kuviin on sekoitettu omia tuotoksiani ja syntyneet "taulut" palvelevat mallistonsuunnittelun apuvälineinä. Ne ovat kuitenkin myös visuaalisesti kiinnostavia siinä missä tekemäni historiakoontikin. Inspiraatio-osuus toimii siltana koonnin ja malliston esityskuvien välissä ja näin muodostuu kokonaisuus historiasta nykypäivään ja alan opiskelijan ehdotukseen tulevasta.

Sivun reunoissa kulkevalla kuviolla havainnollistan, kuinka alkuun ajattelin prosessin etenevän ja kuinka sitten todellisuudessa kävikin. Luova prosessi polveili ja eri vaiheet ruokkivat toisiaan. Siksi uskonkin, että prosessin loppuvaiheessa tuli kiire, kun olisi halunnut palata alkuun tekemään muutaman jutun toisin. Aluksi myös todella ajattelin, että etenisin tehden ensin koonnin ja sitten inspiraatio- ja suunnitteluosuuden, mutta lopulta valmistin niitä rinnakkain.

4.1 SUUNNITTELUN APUVÄLINEET/TEKNIIKAT

Perehdyin alan kirjallisuuteen sekä pääsin käyttämään kaikkea, mitä olen koulun aikana oppinut malliston suunnittelusta. Hyödynsin prosessin etenemisessä erityisesti Basics fashion Design: Knitwear - kirjan esittelemää suunnitteluprosessin etenemisjärjestystä. Tapanani on usein tehdä sitä sun tätä yhtä aikaa ja hyvin hajanaisesti ja koota kaikki lopulta yhteen. Kirjan avulla sain eri aiheet järkevästi nippuun ja hyödynsin mielestäni prosessin varrella syntyneitä materiaalia kattavammin kuin edellisissä koulutöissäni.

Kirjan esittelemät luovan prosessin vaiheet lähtevät liikkeelle briefistä eli työnkuvauksesta tai tehtävänannosta. Brief, eli kuvaus siitä mitä prosessissa toivotaan syntyvän, voi tulla ulkopuoliselta taholta, esimerkiksi yrityksen asettamana, tai sen voi määrittellä itse. Briefin jälkeen vuorossa on aiheeseen perehtymisen vaihe, joka sisältää luovien ideoiden ja inspiraationlähteiden kartoittamista. Briefiin sopivien ideoiden kasaus tapahtuu yleensä sketchbookin muodossa. Sketchbookkiin, luonnoskirjaan, tallentuvat prosessin vaiheet ja sen avulla aihetta on hyvä lähteä purkamaan hyödyntäen mm. kuvien vastakkainasettelua, mielenkiintoisia yhteyksiä, luonnoksia ja kangasnäytteitä. Kokosipa näitä elementtejä sitten luonnoskirjaan tai seinälle, tässä prosessin vaiheessa tulisi kirjan mukaan kartoittaa siluetteja, värejä, tekstuuria, materiaaleja sekä selvityksen myötä löytyneitä elementtejä: kuvia, luonnoksia ja muistiinpanoja. (Sissons 2010, 39,41,45.)

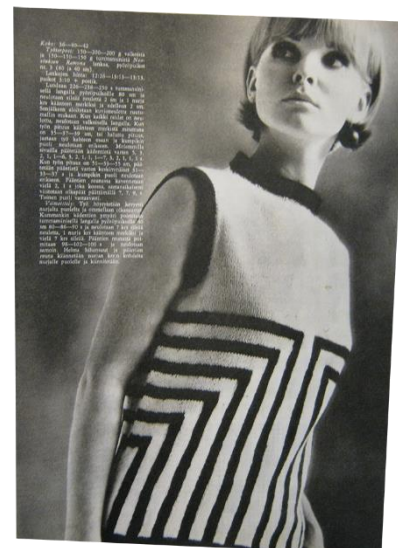
Suunnittelija keskittää työnsä usein jonkin teeman tai aiheen ympärille: moni mallisto rakentuu jonkin tarinan tai mielialaa kuvaavan teeman pohjalle. Näiden vaiheiden jälkeen alustavat luonnokset kehittyvät malliston malli- sekä tekstuuri-ideoiksi. Moodboardiin kootaan ideat muille esiteltävään muotoon ja niiden avulla projekti myydään muille. Moodboardin tulisi havainnollistaa teemaa, alustavaa väripalettia sekä projektin luonnetta ilman että suunnittelijan tarvitsee sitä erityisesti avata, sekä olla kaiken tämän informatiivisuuden lisäksi visuaalisesti stimuloiva. Moodboardin olisi hyvä sisältää mahdollisimman paljon omaa kädenjälkeä. Omia ideoita on hyvä alkaa testaamaan erilaisten luonnostelutekniikoiden sekä kolmiulotteisten kokeilujen avulla. Päämääränä tässä on mallien sekä neulepintojen ideoiden synnyttäminen. Nämä kokeilut sekä idea-aihiot liitetään usein osaksi moodboardia. Koko alkuprosessin pohjalta siirrytään tekemään neulemalleja, luomaan lopullista värikarttaa sekä hakemaan kolmiulotteista muotoa malliston vaatteisiin. Kolmiulotteisen muodon hakemisessa isona apuna toimii mallinukke, jonka yllä kangasnäytteitä testaamalla voi alkaa hahmottaa ja löytää malliston vaatteiden lopullisia muotoja. Neuleessa on myös erityisen tärkeää miettiä pintojen ja tekstuurien painoa/ulottuvuuksia kun mietitään vaatteen ja siluetin volyyymiä. Aivan lopuksi on hyvä pohtia työn esittelyä sekä arviointia: kuinka koostaa mallitilkut esiteltävään muotoon sekä miten kuvata valitut mallit muille. (Sissons 2010, 44-48, 53-60.)

Tämän hyvin loogisesti etenevän prosessinkaaren pohjalta aloin koostaa omia suunnitelmiani. Vaikka oma prosessini ei edennyt aivan yhtä suoraviivaisesti, päätin noudattaa kirjan esittelemään järjestystä kaiken prosessin varrella tekemäni esittelyssä.

KUVA 5: Luonnostelua (Jaakkonen 2017)

KUVA 6: Graafinen neulemalli (Neovius 1966)

4.1.1 SKETCHBOOK

Koko prosessin ajan mukanaani kulki täydentyvä luonnoskirja. Oma luonnoskirjani sisältää paljon myös muistiinpanoja sekä muuta prosessiin liittyvää säälää. Lopputulos ei siksi ole aina viehättävä, mutta itselle sitäkin hyödyllisempi. Kokoankin usein sketchbookin parhaita paloja lopuksi yhteen esittelykelpoiseksi kappaleeksi. Tällä kertaa raportti itsessään tuntui tämän esittelykelpoisen kappaleen korvaajalta. Oman Briefini pohjalta syntyneet ensimmäiset luonnokset olivat hyvin paljon vaikuttuneet löytämästäni vyötekansioista. Myös yksi erityisen geometrinen malli (Kuva 6) vaikutti alkuperäisten mietteideni pohjalla: halusin hyödyntää klassista kuvioita, raitaa, monin eri tavoin sekä leikitellä sen muodolla. Hyvin varhainen Helsingin Villakehräämön rytmikäs logo toimi myös inspiroivana elementtinä luonnoksilleni. Graafisen simppelet muodot inspiroivat kovasti ja luonnoksillani lähdin leikittelemään niillä, hakemaan niille uusia suuntia tai etsimään niille vastapareja. Sekä aivan skarppi raita että svengaavan 70-lukulainen mutkitteleva kuosi haki alun luonnoksissani paikkaa mallin vartalolta.

KUVA 7: Vyötteen vietävänä-malliston moodboard (Neovius 1967, Helsingin Villäkehräämö Oy 1971, Jaakkonen 2017)

4.1.2 MOOD-, STORY- JA CONCEPTBOARD

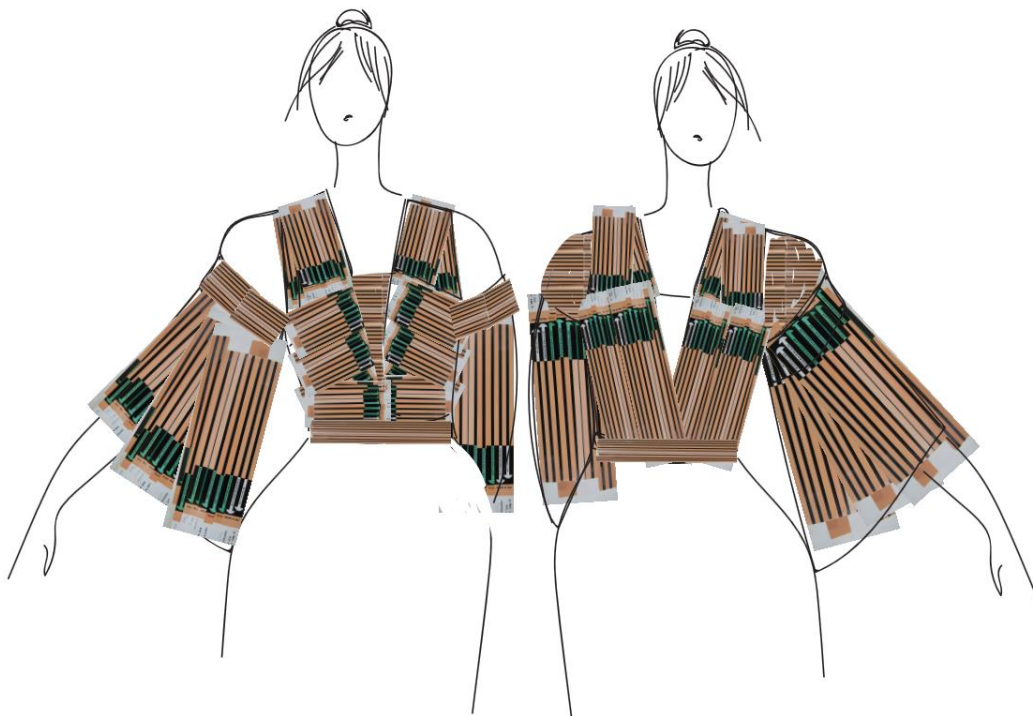
Moodboard eli suomennettuna tunnelmataulu esittelee malliston tunnelmaa. Storyboardin voi kääntää tarinatauluksi ja conceptboard puolestaan esittelee kehitellyn konseptin. Kaikkien näiden taulujen idea on esitellä malliston keskeiset ideat muille. Toinen lähteenäni käyttämä opus, Basics Fashion Design 01: Research and Design-kirja määrittelee, että taulujen tulisi olla malliston "etusivu" ja kertoa malliston tarina muutamien valittujen tietojen kautta. Kirjan määritelmien mukaan moodboardin olisi hyvä sisältää myös viittauksia suunnittelijan tekemään tutkimustyöhön/inspiraationlähteisiin esim. kuvina ja malliston teemaa tai tarinaa voi myös ilmentää muutamilla kuvailevilla sanoilla. Moodboardin keskeisiä elementtejä ovat myös väripaletti sekä ehdotukset kangas- ja muista materiaalinäytteistä, jotka tukevat kehitteillä olevia ideoita. (Seivewright 2012)

Mallistoni moodboard (kuva 7) rakentui kahden kuvan ympärille. 60-luvun valokuva hattupäisestä nuoresta naisesta sekä Novitan vanhasta mainoksesta leikattu sitaatti. Näiden kuvien taustalle lisäsin kuvia vyötteistä, joiden raitaelementtiä jatkoin myös rytmittämällä pari työkuvaa neulekoneelta. Halusin yhdistellä leikkisää ja totista ja saada kokonaisuudesta herkullisen. Väripaletti ja materiaalit tulivat Novitalta. Rajailin käyttööni tulevasta lankakartasta väriyhdistelmiä, joita lähdin testaamaan. Lopulliset värit hahmottuivat vasta konkreettisen neuletilkkujen synnyttyä, enkä tällä kertaa tehnyt lainkaan etukäteisiä ehdotelmia materiaaleista moodboardin yhteyteen.

KUVA 8: Inspiraatio esiin (Jaakkonen 2017)

Tämän jälkeen yhdistelin luonnoksiani sekä moodboardin elementtejä kokoamalla koneella nopeita testejä vyötekuvista ja luonnoksista. Näin hain raitojen suuntia, kuvioiden paikkoja, vaatteiden siluettia ja asujen fiilistä. Halusin myös tuoda esiin sitä, mikä itseä ensimmäisenä inspiroi, kun avasin vyötteitä sisältävän kansion ja kuinka niiden värit ja kuviot kolahtivat heti. Vaikka kokeilut ovat nopeita ja räjäisiä, niiden rento luonne sopii prosessin tähän murrosmaiseen vaiheeseen: Malliston teema alkaa hahmottua ja asujen taustalla vaikuttavat teemat päästä näkymään konkreettisesti, joskin vielä keskeneräisinä.

KUVA 9: Malliston kohderyhmätaulu

4.1.3 KOHDERYHMÄTAULU

Kohderyhmätaulu on suunnittelijan työkalu, jonka avulla malliston mahdollinen käyttäjä määritellään. Rajaus helpottaa suunnittelua. Kohderyhmätaulun voi myös yhdistää moodboardiin. The Fundamentals of Fashion Design -kirja kiteyttää, että erityisesti tietylle asiakkaalle suunniteltaessa moodboardiin valitut kuvat voivat olla tarkemmin kohdennettu kuvaamaan tavoiteltua elämäntyyliä tai potentiaalisen asiakkaan identiteettiä. (Sorger ja Udale 2012, 24.)

Oma kohderyhmätauluni kuvaa Novitan suurinta asiakaskuntaa, sekä myös Novitasta heräviä mielikuvia ja mielikuviani mahdollisesta asiakkaasta. En kollaasin kuvilla pyri niinkään kuvaamaan kohderyhmän ulkoista olemusta vaan The Fundamentals of Fashion Design- kirjan ohjeistusta mukaillen ennemminkin identiteettiä ja elämäntapaa sekä mallistoni mahdollisen käyttäjän makua esim. mallien ja värien suhteen. Tauluun lisäsin myös fiiliskuvia siitä, mikä itseäni Novitassa viehättää.

KUVA 10: Tilkkujen venytystä -Pienimuotoisia muotoilukokeiluja (Jaakkonen 2017)

4.1.4 MUOTOILUKOKEILUT

Lähdin luonnosten pohjalta hakemaan nuken avulla lopullisia malleja. Testailin tilkkujen suuntia nukella saadakseni käsitystä, miltä pinta tulisi vartalolla näyttämään. Jos mielessäni oli jokin rakenne tai yksityiskohta, sitä saatoinkin hieman nukella mallata. Koska tilkkuni olivat niin pieniä, varsinaista kankaan muotoilua nuken päällä en tehnyt, mutta nauhoitin nuken päälle kunkin mallin saumat ja yksityiskohdat hahmottaakseni vaatteiden mittasuhteet. Skannasin tilkut, piirsin koneella mallien esityskuvat ja testailin erilaisia väri- ja materiaaliyhdistelmiä niihin. Vaikka koneella pintojen ulkonäkö hieman vääristyy, saa tällä tekniikalla nopeasti käsitystä eri väri variaatioiden ulkonäöstä.

Tyylini on pitää siluettit ja muodot suhteellisen yksinkertaisina. Panostan pintaan, tekstuuriin, väreihin ja kuvioihin ja teen harvoin monimutkaista muotoilua vaativia vaatekappaleita. Mielestäni paras vaate on vaate, jonka haluaa ja voi vetää joka päivä ylleen ja usein tämä tarkoittaa imartelevaa, yksinkertaista siluettia. Tietenkin monimutkaisen iltapuvun tai näyttävän taideteosta lähentelevän luomuksenkin voi yhtä lailla pukea päälleen siinä missä simppelekin vaateen, mutta harva niin tekee. En halunnut tällä kertaa suunnitella taideteosta lähenteleviä luomuksia, jotka vaatisivat monimutkaista muotoilua, drapeerausta sun muuta valmistuakseen. Vaikka sekin olisi ollut yksi mahdollisuus johon suuntaan mallistoa viedä, onhan kyseessä Novitan juhluvuoden kunniaksi mietitty mallisto. Halusin kuitenkin juhliä neuleen kauneutta joka päivässä, onhan neule lyömätön mukavuudessaan. Eikä mukavuus tai käytettävyys tarkoita missään nimessä tylsyyttä tai arkisuutta. Mietin myös motiiveja sen takana, mikä saa tarttumaan pikkoihin. Toki jonkin vaateen kohdalla on vain sokea ”tuo on pakko saada”-meininki, mutta monesti myös itse ensi-ihastuksen jälkeen miettii, että tuleekohan sitä nyt käytettyä, etenkin kun tekeminenkin ottaa oman aikansa. Halusinkin suunnitella vaatteita, joiden kohdalla moista kysymystä ei tarvitsisi pohtia, vaan mahdollisimman moni voisi kuvitella itsensä ne päällä jonnekin.

Halusin korostaa neuleen kauniita yksityiskohtia: Sellaisenaan valmiita ”raakareunoja”, erilaisia tuntuja ja laskeutuvuuksia, värien käyttäytymistä eri tavoin raidoitetuissa pinnoissa sekä kokeilla uutta työn tilaajan ykköstuotteella, langalla. Pohdin malleja suunnitellessani enemmän sitä, millainen malli sopisi neulepintaan kuin toisinpäin, etenkin siis hyvin materiaalin ehdoilla. Pidin myös mielessäni, että lopuksi neuleet voisi valmistaa harrastajakin, mutta en halunnut aliarvioida yrityksen asiakaskuntaa todellakaan, ja toivon mukaan malleista löytyy myös haastetta sellaista kaipaavalle tai jotain uutta vuosia neuloneelle.

4.2 MALLISTON HAHMOTTUMINEN

Edellä esiteltyjen vaiheiden kautta mallistoni lopullinen ulkoasu alkoi muodostua. Itseä kovasti heti ensisilmäyksellä inspiroineet vyötteet ja niistä koottu taulu toimivat vankkana pohjana, jonka päälle mallistoa aloin rakentaa. Työnimenä mallistollani oli Vyötetty ja monissa alkuluonnosten malleissani oli ideana, että vyöllä saisi niihin vaihdeltavuutta mielensä mukaan. Lopulta Malliston nimeksi muodostui Vyötteiden vietävänä, josta tuli lopulta koko työni työnimi. Siitä kuulee malliston inspiraationlähteen, mutta se sopii myös koko opinnäytetyön luonteeseen.

4.2.1 LANGAT

Valitsin mallistossa käytettävät langat Novitan Syksy-Talvi 2017 -lankakartasta. Novitan langat on jaoteltu kolmeen luokkaan: Classic Collection, Natural Collection sekä Seasonal Collection. Näistä Classic- ja Natural Collectionin langat ovat sesongista toiseen jatkavia laatuja, kun taas Seasonal Collectioniin kuuluu kausittain vaihtuvia lankoja. Asiakkaan toiveesta käytin työssäni klassisempia, jatkuvasti saatavilla olevia lankoja.

Koska mallistoni pohjana oli yrityksen historian varrelta inspiroituminen, kävi järkeen käyttää todellisia klassikkolankoja. Yrityksen suosituimpiin tuotemerkkeihin kuuluvat Novita 7 Veljestä sekä Novita Nalle, joten ainakin niitä tiesin jopa ennen lankakartan näkemistäkin haluavani käyttää. Itseäni villan lisäksi viehättää myös puuvilla ja sen käyttöön päädyin erityisesti materiaalin tunnun vuoksi: Suunnittelemissani malleissa osaa tuli voida käyttää ihan ihoa vasten ja puuvilla sopii monen iholle villaa paremmin.

Valitsin klassisista lankalaaduista käyttööni myös uutuusvärejä, sillä menneen, olevan ja tulevan yhdistely passasi teemaani hyvin: Klassinen lanka, uudet herkkuvärit. Suunnittelullisesti itseä värit myös viehättävät ja inspiroivat esimerkiksi kokomustaa enemmän. Ihastuin lankakartan kirkkaiisiin ja raikkaisiin sävyihin. Olin varma, että mallistosta tulee yhtä väri-ilottelua ja siksi mielessä pyörikin että tekisin kaksi versiota: klassisen ja kreisin. Vaikka jokainen tekijä voisi malleihin joka tapauksessa vaihtaa itselleen mieluisat värit, halusin testata, kuinka mallit toimisivat hillitymmissä sävyissä ja samalla tehdä ehdotuksen klassisemman tyylin ystäville. Värit kun ovat hyvin henkilökohtainen asia ja monesti kauniinkin mallin kohdalla voi takertua liiaksi väriin, etenkin jos se ei ole mieluinen ja hylätä muuten viehättävä mallin kokonaan. Novitan langoista löytyy myös raporttivärjättyjä raitalankoja. Koska ne ovat todella suosittuja, halusin hyödyntää niitäkin. Ne tarjoavat myös vielä lisää haastetta suunnitteluun, mutta myös mahdollisuuksia mielenkiintoisempaan lopputulokseen erilaisine väriyhdistelmineen.

Myöhemmin tajusin, että kaksi väri vaihtoehtoa sopisi myös hauskaasti inspiraatiopakettiin ja esittelyosaan, koska suurin osa vanhoista kuvista ovat mustavalkoisia. Kyllähän neuleet luonnossa ovat olleet hyvinkin iloisenvärisiä, mutta harmaansävyinen valokuvamaailma saa hämääntymään. Leikittelinkin siksi ajatuksella, että malleista olisi ikään kuin mustavalkoversio. Näin olisin saanut hyvän perustelun hillityimpien kestoosuosikkien käytölle: olin utelias näkemään, kuinka graafiseksi mallisto taipuisi kauniiden harmaiden sekä klassisen mustan ja valkoisen yhdistelmien myötä.

Kokeilujen myötä idea mustavalkovaihtoehdoista jäi pois: Sain kaikista ihanista karkkiväreistä kauniita pintoja, mutta niiden yhteensovittaminen osoittautui haastavaksi. Jos värit ja tekstuurit eivät sopineet yhteen, kokonaisuus meni pilalle. Oli myös vaikeaa saada mallistoon tarpeeksi vaihtelua, mutta saada kokonaisuus harmoniseksi. Vaikka rakastankin värien kirjoa ja niillä ilottelua, hillitsin joitakin pintoja silti hieman kokonaisuuden vuoksi, sillä pyrin saamaan kokonaisuudesta levollisen. Joistakin mustan ja harmaan yhdistelmistä tuli heti kokeilutilkussa niin kauniita, ettei väriverisio yltänyt lähellekään samaan. Ei tuntunut enää järkevältä alkaa työstämään toista ehdotelmaa, kun loppujen lopuksi kokonaisuuden muodostavat värit olivat niin hillittyjä. Myös mustissa, valkoisissa ja harmaissa sävyissä oli niin paljon eroja ja niiden yhteensovittaminen olisi vaatinut toisen, miltei yhtä mittavan testikierroksen. Siksi päätin ajankäytöllisistäkin syistä keskittyä vain yhden värikartan työstämiseen ja tekemään sen hyvin.

Jo vyötteistä tekemäni kollaasin jälkeen mieleeni jäi kummittlemaan vaaleanpunainen ja sininen. Alun luonnoksissani olin yhdistellyt seiloriraitaa ja beigeä ja halunnut leikkauksilla ja väri vaihdoilla korostaa vartalonmuotoja, imarrella niitä ja luoda illuusiota paljaasta ihosta sitä kuitenkaan vilauttamatta. Näissä luonnoksissa värien erot olivat hyvin graafisia, suoraan inspiroituen vyötteiden maailmasta. Kokeilujen myötä raidat kuitenkin muuttivat muotoaan ja alkuperäinen inspiraationlähteen vaikutus muuttui vähemmän ilmiselväksi. Kaikissa pinnoissa yhdistelin kuitenkin raidoittaen ainakin kahta lankaa tai langan eri sävyjä. Lopulta mallistoni värikartta muodostui sinipainotteiseksi ja isolta osin myös hyvin neutraalin beigen ja harmaan sävyjen yhdistelmiksi. Tulin siis hyvin kauas alun ideoista ja suunnitelmista väripaletin suhteen, mutta mielestäni lopputulos oli näin kaikkein paras. Itse materiaali ja sen kuunteleminen ja toimiminen sen ehdoilla on tärkein, ei hieno idea, joka täytyisi väkisin runnoa läpi vain siksi että se on pinttynyt päähän. Mielestäni myös prosessin idea toteutui, vaikka väripaletti muuttuikin: historiasta kootun inspiraatiopakettin vaikutus näkyy malleissa, silueteissa, muodoissa ja alun inspiraatio kulkee raitoina mukana. Prosessin läpi ideoiden muuttuminen ja jalostuminen kävi hyvin luontevasti. Inspiraatio on mallistossa, se näkyy taustalla vaikuttamassa, mutta tulkinnasta puuttuu alleviivaavuus.

KUVA 11: Raitavariaatioita (Jaakkonen 2017)

4.2.2 LUONNOSTELUA LANGALLA - KOKEILUTILKUT

Etenkin kun on kyse neulemallistosta, kokeilut ovat ensimmäinen asia, jota lähdän tekemään. Heti kun saan ensimmäisenkin ajatuksen malliston mahdollisista elementeistä, alan testaila niitä. Tätä kautta saatan päästä johonkin aivan uuteen ratkaisuun tai ajatusmalliin, tai sitten saada vahvistusta alkuperäiselle idealleni. Kokeilut ovat ikään kuin luonnostelua langalla.

Koska aikatauluni oli tiukka, hyödynsin neulekonetta siinä missä pystyin. Etenkin tilkuissa, joihin piti saada enemmän pituutta tai levyttä, kone pelasti. Koulun konekanta kuitenkin rajoitti suuret tilkut muutamaan, sillä käytössäni oli vain ohutlankakone. Halusin myös testaila erilaisia tekniikoita ja niiden yhdistelmiä, ja tehdä sen käsin saadakseni oikean näköisen jäljen. Kone kun tekee niin siistiä, että monessa tapauksessa käsin neulottu lopputulos poikkeaa siitä todella. Ja vaikka kone on nopea suurten kappaleiden teossa, pienet tilkut valmistuivat vikkelimmin käsin.

Osa kokeiluistani on vain pieniä riekaleita, joista sain kyllä itse paljon informaatioita. Monesti kerällä hyvältä näyttäneet yhdistelmät eivät toimineet pinnassa laisinkaan, toisaalta taas monesti sai yllättyä, kuinka kaunista pintaa mistäkin lankojen yhdistelmästä sai. Siksi neuleen suunnittelu vie ainakin itseltä niin kauan, kun jokainen yhdistelmä pitäisi kokeilla ja vaihtoehtoja tekniikan, materiaalin, värin ja kuvioden suhteen on liki loputon määrä.

KUVA 14: Malliston mallitilkkuja (Jaakkonen 2017)

5.MALLISTO

5.1 LAITURI/TAIKURI/TAITURI - MALLISTOON VALIKOIDUT PINNAT

Neuleessa parasta on, kun koko vaateen pääsee luomaan tekstiiliä myöten. Mallistoni pinnat karsiutuvat lopulta tekniikoiltaan hyvin yksikertaisiksi. Yhteisenä tekijänä kaikissa pinnoissa ovat erilaiset raidat ja niillä leikittely. Inspiraatio raitoihin tuli juuri vyötteiden ulkonäöstä, mutta alun seilorihenkiset superskarppit palkkimaiset raidat muuttuivat prosessissa: raidoituksesta tuli ennemminkin tekniikka ja pinnoissa se jopa häipyä kun kokonaisuutta katselee kauempaa.

Ainaoikeinpinta viehättää kaikessa yksinkertaisuudessaan: pinnassa on pieni tasainen nyppytekstuuri, mutta reunat eivät käperry, joten ne voi jättää aivan suoraan sellaisikseen. Myös pelkkä väri vaihtojen muuttelu tekee ihmeitä peruspinnalle. Yhdistelin puuvillaa ja villaa samaan pintaan. Noiden kahden kuidun sekoitusta oli myös valmiina Natural Collectionin Novita Wool Cotton -langassa. Ohueen vahvaan puuvillakalalankaan punoin raporttivärjättyä villa-polyamidi lankaa. Kolmanneksi pinnaksi virkkasin villa-polyamidi koostumuksellista Nalle-lankaa, jonka raidoitin eri värein. Kerron seuraavassa lyhyesti malliston pinnoista. Varsinaisia ohjeita en kuitenkaan työhöni liitä, vaan mikäli matka mallien osalta vielä jatkuu, tulevat lopulliset ohjeet täydentymään tulevaisuudessa.

Pinnoista laskeutuvini on ainaoikein-neulos, jonka nimesin taikuriksi pinnan elävyyden ja raitojen muodostaman jännittävän värieffektin vuoksi. Erityisesti sinisessä pinnassa värit elävät kauniisti. Ainaoikein-neuloksen nimi tulee tekniikasta: tasana neuloessa puikoilla neulotaan vain oikeaa neulosta. Neuloksen reunat eivät rullaannu tai käperry kerälle, ja pinnasta tulee pituussuunnassa joustava. Ainaoikein-neulotun pinnan voi myös höyryttää auki, jolloin sen pituus kasvaa ja hyödynnänkin sitä muutamassa malliston vaatteessa. Omassa tilkussani pintaa ei kuitenkaan voi neuloa nimensä mukaisesti vain oikeilla silmukoilla, sillä väri vaihtuu joka kerroksella. Jotta vältyttäisiin langan katkaisulta joka kerroksella värin vaihtuessa, työtä on neulottava välillä ”väärästä päästä” ja siksi myös nurjin silmukoin. Työn toteutukseen on myös käytettävä sukka-tai pyöröpuikkoa. Olen yhdistänyt lankoja Novia 7 Veljestä sekä Novita Wool Cotton. Sinisävyydessä

pinnassa väreinä ovat 7 Veljestä petrooli ja Wool Cotton granaattiomina. Harmaassa pinnassa taas 7 Veljestä sävy on pellava ja Wool Cottonin puuteri.

Virkattu Laituri-pinta on toteutettu hieman samalla periaatteella kuin ainoikein-pinta, mutta tekniikka on eri ja näin ollen ulkonäkökin. Koska lankaa ei tässäkään pinnassa katkota jokaisen väri­vaihdon jälkeen, virkkaussuunta vaihtelee ja tuo pintaan lisäeloa. Lankoina tilkussa ovat päälankana Novita Nalle väri pellava sekä raitalankoina sinisävyisessä Novita 7 Veljestä petrooli, Wool Cotton puuteri sekä cotton soft luonnonvalkoinen. Punasävyinen pinta on toteutettu raidoittamalla pellavansävyinen Novita Nalle Wool cotton-langan sävyillä puuteri ja granaattiomina sekä Cotton soft - langan luonnonvalkoisella värillä. Tämän pinnan sinistä vaihtoehtoa olen hyödyntänyt malliston asusteissa hieman varioiden. Tätä pintaa inspiroivat erityisesti jämälankatöiden nopeasti vuorottelevat raidat. Mukana kulkeva pääväri rauhoittaa väri­vaihteluita ja pitää kokonaisuuden kasassa.

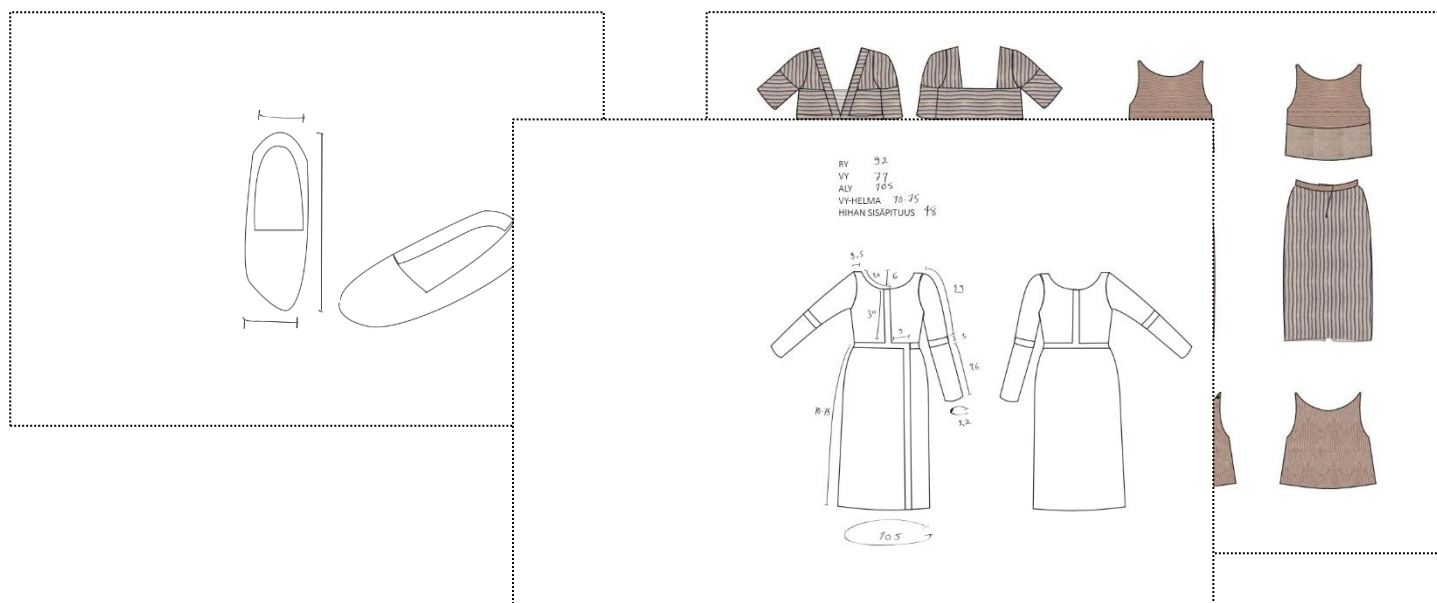
Viimeisenä pintana mallistossani on Novita Kalalangan sileäneule, jonka lomaan punotaan Novita Venla Nature - langan sävyä kuikka. Näin syntyvä pinta on paksuhko, tiivis ja pehmeä ja näyttävänä pintana ristin sen Taituriksi. Suunnittelin sitä käytettäväksi pitkässä neuletakissa, jota voi käyttää myös mekkona. Kun mallin kauluksen antaa olla auki, myös kankaan nurja puoli näkyy. Kankaan kumpaakin puolta voi ajatella oikeana puolena ja kukin voisi hyvin itse valita kumpaa käyttää. Myös Kalalangan vaihtamalla värilliseen puuvillaan pinta muuttuisi aivan toiseksi ja tietysti eri lankaa väleihin pujottamalla tekniikalla syntyvää pintaa voi varioida loputtomasti. Tekniikka on helppo, joskin työläs, mutta pinnan toteuttaminen on kaikessa aikaavievyydessään rentouttavaa. Langan pujottelu tuo mieleen lapsuuden vohvelikirjontatyöt. Ajattelin pintaa myös toiseen malliin, hameeseen.

5.2 MALLIT

Pohdin asiakaskuntaa ja vaatteiden käyttömukavuutta. En halunnut tehdä liian avaria tai paljastavia malleja, tai jos pääntie oli avara, suunnittelin sen alle käytettäväksi paitaa tai vastaavasti jos toppi oli lyhyt, johtui se siitä, että tarkoitin sen yhdistettäväksi korkeavyötäröiseen alaosaan. Koska käytin paljon villaa, on mukavaa, että neuleen ja ihon väliin voi halutessaan pukea aluspaidan, ilman että se näkyy liiaksi ja pilaa mallin. Halusin, että mallistoni vaatteet voisi yhdistellä asuiksi keskenään tai sitten vaivattomasti kuvitella sopimaan muihinkin vaatteisiin, esimerkiksi farkkuihin tai toisiin mekkoihin jne. Tätä mietin siksi, että jo yhden vaatteiden tekeminen olisi mielekästä eikä edessä välttämättä olisi viikkojen projektia. Mutta toisaalta tahdoin myös juhlistaa silkkaa neuletta koostamalla niistä hyvännäköisiä asuja.

Malleissa näkyy historia- ja inspiraatiopakettien vaikutus silueteissa ja muodoissa. Suurilta osin mallit ovat tyköistuvia, kuten monissa itseä viehättävissä 30- ja 40-luvun kuvissa. Tein myös 60-luvun siluetin mukaisesti suoran mallisia paitoja, jotka ovat myös hyvin tätä päivää. Suurempia malleja lyhyttä neulepaitaa lukuun ottamatta on myös suunniteltu kurottavaksi vyötäröltä joko nyöreillä tai vöillä. Olen myös suunnitellut pari kahden neuleen yhdistelmää klassisen twinsetin henkeen. Twinset on villatakin ja yhteensopivan aluspaidan yhdistelmä. Poncho/viittamainen neuletakki näyttävillä olkapäälle asetuvilla laskoksilla on pieni viittaus 70-luvun lisäksi myös 80-luvulle olkapäädetaljen muodossa. Myös pitkän neuleliivin inspiraatio tulee 70-luvun malleista. Tarkoituksena ei kuitenkaan ollut tehdä naamiaisasuja, vaan moderneja neuleita, joten yhteys inspiraationlähteisiin saikin jäädä viittauksenomaiseksi.

Asusteista suunnittelin mallistoon vain jalkineita, vaikka inspiraatiomateriaali pursuikin hattuja ja päähineitä. Novita itsessään tuo kuitenkin sukkalankoineen ensimmäiseksi vahvasti mieleen sukat ja keskityinkin suunnittelemaan sellaisia. Inspiroiduin myös kovasti virkatuista kengistä, tossuista ja töppösistä ja testailin monenlaisia viritelmiä päätyen kuitenkin lopulta kaikkein toimivimpaan ja parhaimman näköiseen perinteisempään tossuun.

KUVA 12: alustavia tuotekortteja ja tasokuvia värityksineen (Jaakkonen 2017)

5.2.1 RAIDAT PAITOIHIN - TASOKUVAT JA TUOTEKORTIT

Tasokuvien tai teknisten piirustusten avulla kommunikoidaan muotiteollisuudessa kaavoittajan, valmistajan tai neulojan kanssa. Nämä piirustukset kuvaavat tarkasti, miten vaate kootaan, esittelevät oikeat mittasuhteet, mitat, saumojen paikat, taskut, kiinnittimet ja päntien yksityiskohdat. Nämä kuvat voi liittää luovempien esityskuvien rinnalle tuomaan lisäinformaatiota. (Sissons 2010, 60.)

Tasokuvat kuvaavat nimensä mukaisesti sitä, miltä vaate näyttää tasolle asetettuna. Piirsin malliston tasokuvat (Liite 1) sekä hahmottelin alustavat tuotekortit. Esityskuvieni ollessa rennompia, tasokuvat ovat skarppeja ja selkeitä. Laadin myös alustavat tuotekortit. Korteista näkyy tiedot mallista, tasokuva, mittoja, materiaalit, mutta esimerkiksi hoito-ohjeita en vielä näihin versioihin laittanut. Tuotekortit jätin omaan arkistoon odottamaan mahdollista täydennystarvetta.

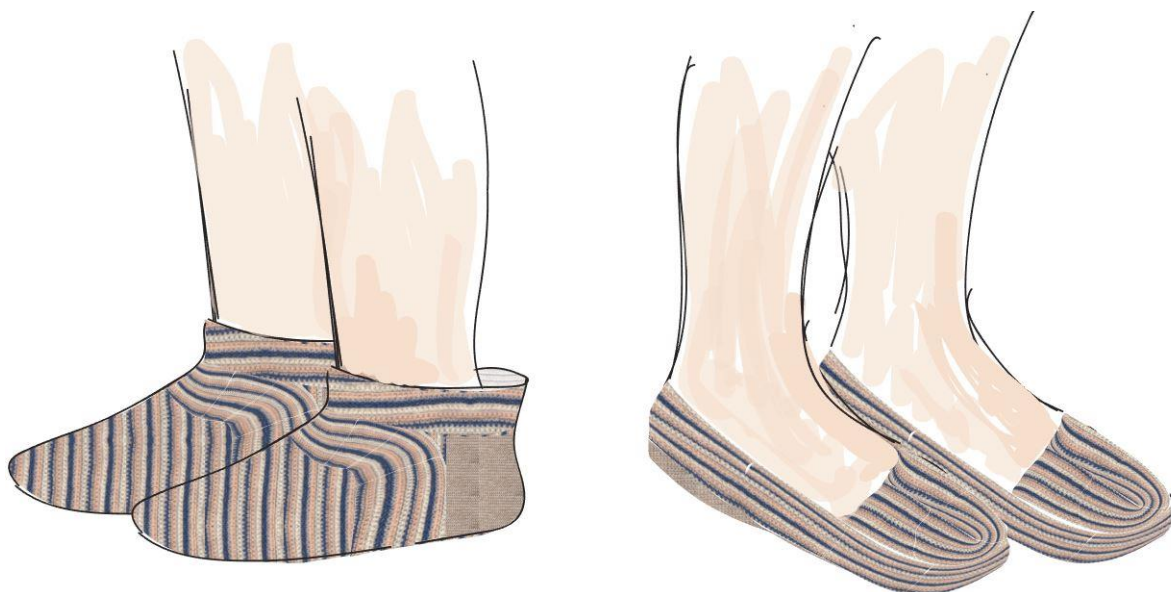
KUVA 13: Kaikki malliston mallit (Jaakkonen 2017)

5.2.2 MALLISTOLAKANA

Mallistolakana esittelee malliston tasokuvina. Yhdellä vilkaisulla näkee kaikki malliston mallit ja saa käsityksen mallistosta kokonaisuudessaan. Suunnittelijana tässä vaiheessa näkee myös selvästi, jos jotain mallia olisi hyvä vielä kehittää tai muokata, miltä värimaailma näyttää, kuinka yhdisteltäviä vaatteet ovat keskenään. Mallistolakana laaditaan joko työkaluksi suunnittelijalle itselleen tai se toimii Look book- tyyllisenä esittelykappaleena, jolloin sen tulee olla informatiivinen ja selkeä. (Ryynänen 2014.)

Malliston suunnitteluun liittyen opintojeni aikana tutustuin malliston konseptikolmio- kuvioon, jonka avulla malliston rakennetta voi alkaa pohtia. Konseptikolmion mukaan suurin osa mallistosta koostuu ns. Basic-malleista. Näiden rinnalle suunnitellaan usein Fashion/Fancy - malleja, jotka tuovat jotain uutta juuri uudelle sesongille. Konseptikolmion ylin huippu edustaa showpiece-asuja. Kolmio kuvaa vaatekappaleiden määrällisiä suhteita malliston muodostamisessa: Perustuotteita on yleensä eniten, jotta fashion/fancy-tuotteet saadaan yhdisteltyä ja showpiece-asut puolestaan kiteyttävät malliston ytimen näyttelykelpoisesti. Prosessin alussa en määritellyt kokoelman kokoa kovin tarkkaan, mutta tähtäsin pieneen Capsule-collectioniin, sillä se tuntui kaikkein sopivimmalta briefiin sekä aikatauluun. Capsule collection on yleensä kertaluontoinen, 6 -12 tuotteen mallisto. (Ryynänen 2014.)

Tämän malliston kohdalla prosessi eteni niin, että loppujen lopuksi yhtä ainoaa ns. showstopperia mallistossa ei ole. Suurin osa malleista on fashion/fancy kategorialla, joita simpellit perustuotteet täydentävät. Halusin työstää kaikki mallit kauniiksi ja käytettäviksi, käytännöllisen näköisiksi, ja viestiä neuleen kauneudesta niiden kaikkien välityksellä. Tämä on oma näkemykseni, mutta esimerkiksi kaikkein isotöisin ja lähimpänä showpiece-asun kategorialla oleva Taituri-takkimekko voisi ehkä sinne jo sopia. Ajattelin kuitenkin kaikkien mallien kohdalla markkinointia, sitä kuinka niitä yhdistämällä ja stailaamalla kuviin saisi sitä henkeä, jota mallistossa olen hakenut: neuleen ja langan kauneuden juhlistusta joka päivässä.

KUVA 15: Esityskuvat töppösistä (Jaakkonen 2017)

5.2.3 LANGAT TANSSIMAAN- ESITYSKUVAT

Esityskuvien tyyli kannattaa valita harkiten, sillä niiden avulla suunnitellut ideat välitetään muille. Yleensä vaatteet kuvataan sekä edestä, että takaa. Kuvien on oltava selkeitä, ja niistä on tultava ilmi vaatteiden tekstuurit ja yksityiskohdat. Kuvien olisi myös hyvä edustaa oikeaa kokoluokkaa sekä siluettia, sillä mittakaava sekä mittasuhteiden välittyminen kuvista on tärkeää. (Sissons 2010, 60.)

Piirsin esityskuvani (Liite 2) Adobe Illustratorilla suoraan luonnosmaisesti koneelle. Kokeilin myös erityylyisiä vaihtoehtoja: Piirsin uutta kuvaa valokuvan päälle tai skannasin käsin piirtämiäni kuvia ja väritin niitä, mutta vaikka lopputuloksesta tuli huolitellumpi, ei se näyttänyt mielenkiintoiselta. Halusin, että oma kädenjälkeni näkyy. Koonnin kanssa painittuani ja huomattuani sen parissa, että lehtileikemäisyys toimii kaikista parhaiten ja samaan tyyliin kaikista rennoin ote toimii esityskuvissakin. Tietyllä tapaa koko prosessissa taistelin ensin pyrkien johonkin muuhun kuin omaan tyyliini nähdäkseni, onko ajattelemani ensimmäinen idea sittenkään hyvä, palaten kuitenkin aina siihen. Taas tuli todistettua se, että kun jossakin on virhe tai puute ei sitä välttämättä tarvitse häivyttää tai sitä vastaan hangata, vaan korostamalla sitä ja tekemällä siitä jutun jujun saakin aikaan uutta ja mielenkiintoisemman näköistä. Luovan prosessin luonteeseen kuuluu kuitenkin erilaisten kokeilujen tekeminen ja lopputuloksen ja uuden oppimisen kannalta ne ovatkin aivan välttämättömiä. Esityskuvien avulla kokeilin myös eri väri vaihtoehtoja vaatteisiin ja tein lopulliset valinnat värien ja siluettien suhteen.

6. VYYHDIT SYKKYRÄLTÄ - POHDINTA JA PALAUTE

Kävin 2.5.2017 esittelemässä lähes valmista työtä Novitan toimistolla Helsingissä. Olin tuossa vaiheessa varsin pitkällä viimeistelemässä työtäni. Tiesin kuitenkin, että työtä voisi vielä täydentää ja kehittää ja toivoin tapaamisessa saavani suuntaviivoja, joiden mukaan sitä jatkaa. Halusin kuulla, mitä mieltä yhteyshenkilöni olisi siihen mennessä tekemistäni aineistoista, sekä toivoin hänen esittävän lisätoiveita. Tapaamisessa sain positiivista palautetta tekemistäni kuvakokoelmista. Sovimme kuitenkin, että tekisin mahdollisesti vielä jatkossa lisää kollaaseja 80-luvusta, joka oli jäänyt vähemmälle, sekä muista yhdistelmistä, joille kulloinkin olisi tarvetta. Myös aikajana, jossa muodin muutos näkyisi olisi työhön hyvä lisä. Tällaisen varalle kun yrityksellä olisi jo nyt käyttöideoita.

Mallistosuunnittelun osalta sain positiivista palautetta kokeilutilkuistani, sekä erityisesti yhdestä mallistoon kuuluvasta pinnasta, jonka koettiin esittelevän lankaa hyvin. Myös värivalintani miellyttivät. Koenkin juuri pinnat vahvuudekseni, sekä yleensä, että tässä mallistossa, joten oli mukava kuulla jonkun ulkopuolisen näkevän niissä potentiaalia. Sain myös hyödyllistä palautetta mallien toimivuuden parantamisesta. Jälkikäteen työmäärää arvioidessani, koonnin tekoon olisi saanut opinnäytetyöltä vaadittavat tunnit uppoamaan, sitä kun olisi voinut työstää ja laajentaa lähes loputtomiin. Halusin kuitenkin työssäni esitellä mahdollisimman laajasti opintojen aikana oppimaani ja näin tuntuu, että hyvin monipuolisen aiheen valinta sopi tavoitteisiin. Historiaosuutta on myös mahdollista täydentää kulloinkin tarvittavalla materiaalilla, joten opinnäytetyöstäni yritys saa käyttöönsä valmiita kollaaseja sekä yhdenlaisen aihion, jota on mahdollista täydentää.

Juuri nyt kollaasit ovat pääosin tekstittömiä. Tein muutaman esimerkin tekstin yhdistelystä kuviin. Tein yritykseltä saamillani faktatiedoilla aikajanan, sekä yhden esityksen yrityksen vaiheista. Kuvamateriaalia voi vaikka myöhemmin täydentää tarinoilla, muistoilla ja mielenkiintoisella faktatiedolla.

Kaikkein eniten ongelmia tuottivat 80- ja 90-lukujen kuvien sovittaminen kokonaisuuteen. Tässä kohtaa erityisesti huomaa sen, että katsaus on tehty yhden ihmisen näkökulmasta ja henkilökohtaiset mieltymykset ovat päässeet vahvasti vaikuttamaan. Noiden lukujen kuvat ja mallit kaikessa komeudessaan herättävät hilpeyttä ja edustavat täysin aikaansa, ja tiedän, että ovat myös inspiroivaa materiaalia monille. Juuri nyt 80-luku jyllää myös trendinä maailmalla, mutta en vain saanut noiden kymmenten otoksia istumaan kokonaisuuteen enemmissä määrin. Vaikka kuinka yritin irrottautua ja olla välillä objektiivinen ja koettaa aineiston analysointimenetelmien avulla istuttaa noita lukuja pakettiin. Lopulta annoin kuitenkin itselleni anteeksi, sillä kuten sanottua, tämä katsaus on yhden ihmisen näkökulmasta tehty keräys ja joku toinen voisi hyvinkin saada noista vuosikymmenistä mahtavan inspiroivan otoksen aikaan. Tässä vaiheessa itsellä alkoi olla jo aika määrä kuvia kerättynä, joten pieni (tietoinen tai alitajuntainen) raja oli ihan paikallaan.

Eniten haasteita prosessiin toi välimatka itseni ja yrityksen välillä. En etukäteen, tai edes kesken prosessinkaan hahmottanut, kuinka paljon enemmän aikaa olisi ollut hyödyllistä viettää arkistojen kimpussa sekä muutenkin fyysisesti paikalla yrityksessä. Myös työn laajuus hahmottui kokonaisuudessaan vasta aivan loppumetreillä.

Koen kuitenkin, että tavoitteisiin päästiin. Sain tehtyä yrityksen silmää miellyttävän koonnin, joka esittelee yhtä tapaa hyödyntää heillä olemassa olevaa materiaalia. Koonti olikin prosessissa yritykselle pääpainona, mutta loppujen lopuksi itselle vähintään yhtä tärkeäksi muodostui prosessin muut osuudet: malliston inspiraatio ja suunnittelu. Sain huikean tilaisuuden näyttää osaamistani alan yritykselle ja sain hyödyllistä palautetta, joka on ammatillisen kehityksen kannalta erittäin iso juttu. Monipuolinen aihe sopi myös koulutuksen aikana oppimani esittelyyn.

Olen itse tyytyväinen malliston ulkonäköön. Vaikka siinä näkyy selvästi oma estetiikkaani, siitä myös mielestäni näkee, että olen ajatellut asiakasta. Malleissa on toki kehitettävää esimerkiksi niiden toistettavuuden sekä yhdistelmien hiomisen osalta. Olisi myös ollut mukava ehtiä toteuttaa jokin tuote valmiiksi asti. Aluksi ideoin, että ehtisin kuvata edes yhden tuotteen, näin täydentäen koko suunnitteluprosessin konkreettiseen tuotteeseen saakka. Ajattelin myös projektin alussa perehtyäni ohjeistuksen laatimiseen, sillä olen hyvin vahvasti kiinnostunut kaikessa tekemisessäni valmistuksesta ja mietin mielelläni toteutusta jo suunnitellessa.

Prosessissa valmistukseen ei kuitenkaan ollut aikaa eikä se tuntunut enää työn edetessä tarkoituksenmukaiselta. Sain opinnäytetyön työsuunnitelmaseminaarissa hyvää vertaispalautetta ja kuuntelijat kyseenalaistivat valmistuksen juuri hieman irrallisena elementtinä, koonnin ja suunnittelun muodostaessa jo selkeän jatkumon ja ehjän paketin. Tajusin, että minun kannattaa enemmän käyttää aika koonnin sekä esityskuvien ja muun sähköisen aineiston työstämiseen. Sillä mikäli jokin malli Novitaa kiehtoisi, jatkuisi matka mallin osalta kuitenkin yrityksen omien työtapojen kautta. Alan usein myös innostuttuani annetusta työtehtävästä helposti haalimaan ja ideoimaan liikaa hommaa itselleni, vaikka aihe olisi kuinka tarkasti määritelty. Vaikka työstölle ja täydennykselle on vielä varaa, mielestäni nyt kokonaisuus säilyi napakkana ja lopputuloksesta tuli selkeä.

LÄHTEET

LÄHDESMÄKI, T., HURME, P., KOSKIMAA, R., MIKKOLA, L., HIMBERG, T., Menetelmäpolkuja humanisteille. Jyväskylän yliopisto, humanistinen tiedekunta. <<http://www.jyu.fi/mehu>>. [Viitattu 2017-2-20]. Saatavissa:

- a) <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineiston-analyysimenetelmat/laadullinen-analyysi?searchterm=laadull>
- b) <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineiston-analyysimenetelmat/fenomenologinen-analyysi>
- c) <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineiston-analyysimenetelmat/tyypittely>
- d) <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineiston-analyysimenetelmat/teemoittelu>

NOVITA, 2017. a) Novita Oy. [Viitattu 2017-5-5] Saatavissa:

<https://www.novitaknits.com/fi/fi/novita-oy>

b) Missä Novitan langat tehdään? [Viitattu 2017-5-6] Saatavissa:

<https://www.novitaknits.com/fi/fi/missa-novitan-langat-tehdaan-0>

RYYNÄNEN, Sirpa 2014. Malliston suunnittelu: Malliston perusasiat-opintomateriaali. [Verkkoaineisto]. Sijainti: Kuopio: Savonia-ammattikorkeakoulun Moodle [verkko-oppimisympäristö]. Past MODERN 2014 Vaatemalliston suunnittelu-kurssi.

SEIVEWRIGHT, Simon 2012. Basics Fashion Design 01: Research and Design. London: Bloomsbury Publishing Plc

SISSONS, Juliana 2010. Basics Fashion Design 06: Knitwear. Lausanne: AVA Publishing SA, 39,41,44-48, 53-60.

SORGER, Richard ja UDALE, Jenny 2012. The Fundamentals of Fashion Design. Lausanne: AVA Publishing SA, 24.

KUALÄHTEET

KUVA 1: Novitan neulemalli- ja verkkoartikkelikuvia [viitattu 6.5.2017] Saatavissa:

<https://www.novitaknits.com/fi/fi/neuleohjeet/virkatut-ja-neulotut-tossut-novita-alpaca-wool-ja-novita-7-veljesta>

<https://www.novitaknits.com/fi/fi/neulominen-lisaa-hyvaa-oloa>

<https://www.novitaknits.com/fi/fi/miten-novita-7-veljesta-keksittiin>

<https://www.novitaknits.com/fi/fi/neuleohjeet/naisen-neulottu-poncho-novita-isoveli-0>

KUVA 2: 80-luku taittuu 90-luvulle

HELSINGIN VILLAKEHRÄÄMÖ OY. Diva [lehtikuva] Rondo No14 s. 35

HELSINGIN VILLAKEHRÄÄMÖ OY, 1988. Neulemalli [lehtikuva] Rondo Spring/Summer 1988 s. 5

HELSINGIN VILLAKEHRÄÄMÖ OY, 1990. Oklahoma [lehtikuva] Novita Rondo Spring/Summer 1990 No14 s.3

HELSINGIN VILLAKEHRÄÄMÖ OY, 1990.Blues.[lehtikuva] Novita Rondo Spring/Summer 1990 No14 s.15

KUVA 3: Uimapukumuotia suoraan puikoilta

(ääri vasen, ääri oikea) NEOVIUS 1933. Uimapukumalleja [lehtikuva]Handarbeten No12 1933 s.13

NEOVIUS 1935. Sjöjungfrun-uimapukumallikuva [lehtikuva] Handarbeten No2 1935 Sommarnummer s.3

(taustalla)NEOVIUS 1938.[lehtikuva] Virkkaus ja neuletyöt kesänumero 1938 No2 (kansi)

KUVA 4: Pitsit rivissä

NOVITA 2015. Neulemallikuva, Virkattu poncho Novita Kotiväki Huvila, saatavissa: <https://www.novitaknits.com/fi/fi/neuleohjeet/virkattu-poncho-novita-kotivaki-huvila>

Neulemallikuva [lehtikuva] Handarbeten Vinternummer 1934 s.17. Julkaisija Neovius Oy Ab.

Neulemallikuva [lehtikuva] Virkkaus- ja neuletyöt No 1 1966 s.9 Julkaisija Neovius Oy Ab.

HELSINGIN VILLAKEHRÄÄMÖ OY,1991. Kesän kauneimmat valkoiset neuleet-kuvasto, malli 22

KUVA 5: JAAKKONEN, Mari-Milla 2017-04-17. Luonnostelua [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

KUVA 6: Graafinen neulemalli.

NEOVIUS, 1966. Tuulinen päivä -neulemalli[lehtikuva]Virkkaus-ja Neuletyöt No2 1966 s.11 Julkaisija Neovius Oy Ab

KUVA 7: Vyötteiden vietävänä-malliston moodboard

(taustalla) JAAKKONEN, Mari-Milla 2017-04-17. Valokuvat neulekoneelta, Valokuvia Novitan ja Helsingin Villakehräämön vyötteistä [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

Sitaatti Helsingin Villakehräämön Novita-lankamainoksesta
HELSINGIN VILLAKEHRÄÄMÖ OY 1971. [lehtikuva]: Virkkaus-ja Neuletyöt No 3 1971 s.47 (takakannen sisäsivu). Julkaisija Neovius Oy Ab

60-luvun valokuva

1148. Virkattu hattu Novita Sametti langasta. [lehtikuva] Virkkaus- ja neuletyöt No 2 1967 s.31

Julkaisija Neovius Oy Ab

KUVA 8: JAAKKONEN, Mari-Milla 2017-04-17. Inspiraatio esiin [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

KUVA 9: Malliston kohderyhmättaulu:

NOVITA, 2017. Virkattu poncho Novita Aalto. [viitattu 16.04.2017]. Saatavissa: <https://www.novitaknits.com/fi/fi/neuleohjeet/virkattu-poncho-novita-aalto>

NOVITA, 2014. Naisen lyhythihainen neulepusero Novita Kotiväki Kartano. [viitattu 16.04.2017]. Saatavissa: <https://www.novitaknits.com/fi/fi/neuleohjeet/naisen-lyhythihainen-neulepusero-novita-kotivaki-kartano>

Pinterest, [viitattu 16.4.2017]. Saatavissa: <https://fi.pinterest.com/pin/493847915368177388/>

NOVITA, 2017. Naisen neuletakki Novita Venla Nature. [viitattu 16.04.2017]. Saatavissa: <https://www.novitaknits.com/fi/fi/neuleohjeet/naisen-neuletakki-novita-venla-nature>

NOVITA, 2015. Naisen neuletakki Novita Isoveli. [viitattu 16.04.2017]. Saatavissa: <https://www.novitaknits.com/fi/fi/neuleohjeet/naisen-neuletakki-novita-isoveli-1>

Valokuva vyötteistä. JAAKKONEN, Mari-Milla 2017-04-17. Valokuva vyötteistä. [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

NOVITA, 2016. Novita ja WYS tiivistävät yhteistyötä -verkkoartikkelikuva. [viitattu 16.04.2017]. Saatavissa: <https://www.novitaknits.com/fi/fi/novita-ja-wys-tiivistavat-yhteistyota>

NOVITA. Novita Puskusauma -ohjesarjan kuva 2. [viitattu 16.04.2017]. Saatavissa: <https://www.novitaknits.com/fi/fi/tutorials/viimeistely/novita-puskusauma>

NOVITA. Novita Simpukkareunus -ohjesarjan kuva 5. [viitattu 16.04.2017]. Saatavissa: <https://www.novitaknits.com/fi/fi/tutorials/neulonta/novita-simpukkareunus>

NOVITA. Novita Arm knitting eli käsivarsineulonta -ohjesarjan kuva 18. [viitattu 16.04.2017]. Saatavissa: <https://www.novitaknits.com/fi/fi/tutorials/muut-tekniikat/novita-arm-knitting-eli-kasivarsineulonta>

KUVA 10: JAAKKONEN, Mari-Milla 2017-04-17. Tilkkujen venytystä -Pienimuotoisia muotoilukokeiluja [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

KUVA 11: JAAKKONEN, Mari-Milla 2017-04-17. Raitavariaatioita. [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

KUVA 12: JAAKKONEN, Mari-Milla 2017-04-17. Alustavia tuotekortteja ja tasokuvia värityksineen. [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

KUVA 13: JAAKKONEN, Mari-Milla 2017-04-17. Kaikki malliston mallit. [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

KUVA 14: JAAKKONEN, Mari-Milla 2017-04-17. Malliston mallitilkkuja. [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

KUVA 15: JAAKKONEN, Mari-Milla 2017-04-17. Esityskuvat töppösistä. [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

LIITTEET

LIITE 1: MALISTON TASOKUVAT

Lyhyt neuletakki Taikuri

Pitkä liivi Taikuri

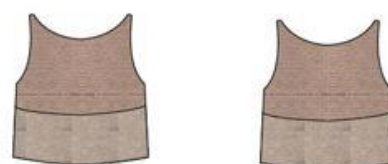

Kääntötoppi Taikuri

Kääntömekko Taikuri

Neulepaita Laituri

Neuletoppi Taikuri/laituri

Hame Taituri

Kietaisuhame Laituri

Neuletoppi Taikuri

Sukka Taikuri

Töppönen Taikuri

Neuletakki Laituri

Neuletakimekko Taituri

Neuleviitta Taituri/ vyö Taituri

LIITE 2: MALLISTON ESITYSKUVAT

